

MEVZUAT MADDELERİ	AÇIKLAMA
1.Yükseköğretim kurumları Madde 130 – Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip ÜNİVERSİTELER Devlet tarafından KANUNLA kurulur. Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile VAKIFLAR tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI KURULABİLİR. Kanun, üniversitelerin ülke sathına dengeli bir biçimde yayılmasını gözetir. Üniversiteler ile öğretim üyeleri ve yardımcıları serbestçe her türlü bilimsel araştırma ve yayında bulunabilirler. Ancak, bu yetki, Devletin varlığı ve bağımsızlığı ve milletin ve ülkenin bütünlüğü ve bölünmezliği aleyhinde faaliyette bulunma serbestliği vermez. Üniversiteler ve bunlara bağlı birimler, Devletin gözetimi ve denetimi altında olup, güvenlik hizmetleri Devletçe sağlanır. Kanunun belirlediği usul ve esaslara göre; REKTÖRLER CUMHURBAŞKANINCA, DEKANLAR İSE YÜKSEKÖĞRETİM KURULUNCA SEÇİLİR VE ATANIR. Üniversite yönetim ve denetim organları ile öğretim elemanları; Yükseköğretim Kurulunun veya üniversitelerin yetkili organlarının dışında kalan makamlarca her ne suretle olursa olsun görevlerinden uzaklaştırılamazlar. Üniversitelerin hazırladığı bütçeler; Yükseköğretim Kurulunca tetkik ve onaylandıktan sonra Milli Eğitim Bakanlığına sunulur ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak işleme tabi tutularak yürürlüğe konulur ve denetlenir.	Anayasanın Yükseköğretime ilişkin maddeleri 130, 131 ve 132 nci maddeleridir. 130 uncu maddede; üniversitelerin kuruluş esasları, vakıf yükseköğretim kurumlarının kurulma şartları, rektörlerin ve dekanların atanma usulleri, üniversitelerin bütçe onayları, yükseköğretim sistemine ilişkin çıkartılacak yasanın çerçevesini çizmektedir. Ayrıca, vakıf yükseköğretim kurumlarında görev alan öğretim elemanlarının akademik çalışmaları, temini ve güvenlik yönünden devlet üniversiteleri için Anayasada belirtilen hükümlere esas oldukları ifade edilmiştir. “1982 Anayasasına göre; yükseköğretim kurumları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur/yanlıştır?” kalıbında bir soru gelebilir. “1982 Anayasasına Göre; Kanunun Belirlediği Usul Ve Esaslara Göre; Rektörler, Dekanlar İse Seçilir ve Atanır?” kalıbında boşluk doldurma şeklinde bir soru gelebilir. “1982 Anayasasına Göre; Üniversitelerin hazırladığı bütçeler; tetkik ve onaylandıktan sonrasunulur ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak işleme tabi tutularak yürürlüğe konulur ve denetlenir?” kalıbında boşluk doldurma şeklinde bir soru gelebilir.

-Yükseköğretim kurumlarının kuruluş ve organları ile işleyişleri ve bunların seçimleri,
-Görev, yetki ve sorumlulukları üniversiteler üzerinde Devletin gözetim ve denetim hakkını kullanma usulleri,
-Öğretim elemanlarının görevleri, unvanları, atama, yükselme ve emeklilikleri,
-Öğretim elemanı yetiştirme,
-Üniversitelerin ve öğretim elemanlarının kamu kuruluşları ve diğer kurumlar ile ilişkileri,
-Öğretim düzeyleri ve süreleri,
-Yükseköğretime giriş, devam ve alınacak harçlar,
-Devletin yapacağı yardımlar ile ilgili ilkeler,
-Disiplin ve ceza işleri,
-Mali işler,
-Özlük hakları,
-Öğretim elemanlarının uyacakları koşullar,
-Üniversitelerarası ihtiyaçlara göre öğretim elemanlarının görevlendirilmesi, - Öğrenimin ve öğretimin hürriyet ve teminat içinde ve çağdaş bilim ve teknoloji gereklerine göre yürütülmesi,
-Yükseköğretim kuruluna ve üniversitelere Devletin sağladığı mali kaynakların kullanılması

KANUNLA düzenlenir.

Vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları, mali ve idari konuları dışındaki akademik çalışmaları, **öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden**, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için **Anayasada belirtilen hükümlere tabidir.**

“1982 Anayasasına Göre; Vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları, mali ve idari konuları dışındaki Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasada belirtilen hükümlere tabidir.” kalıbında boşluk doldurma şeklinde bir soru gelebilir.

2. Yükseköğretim üst kuruluşları Madde 131 – Yükseköğretim kurumlarının öğretimini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek, yükseköğretim kurumlarındaki eğitim-öğretim ve bilimsel araştırma faaliyetlerini yönlendirmek bu kurumların kanunda belirtilen amaç ve ilkeler doğrultusunda kurulmasını, geliştirilmesini ve üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve Öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmak maksadı ile YÜKSEKÖĞRETİM KURULU kurulur. Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler tarafından seçilen ve sayıları, nitelikleri, seçilme usulleri kanunla belirlenen adaylar arasından rektörlük ve öğretim üyeliğinde başarılı hizmet yapmış profesörlere öncelik vermek sureti ile CUMHURBAŞKANINCA ATANAN ÜYELER VE CUMHURBAŞKANINCA DOĞRUDAN DOĞRUYA SEÇİLEN ÜYELERDEN kurulur. Kurulun teşkilatı, görev, yetki, sorumluluğu ve çalışma esasları KANUNLA düzenlenir.	“1982 Anayasasına göre; yükseköğretim üst kuruluşları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur/yanlıştır?” kalıbında bir soru gelebilir. <i>“1982 Anayasasına Göre; Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler Tarafından Seçilen ve Sayıları, Nitelikleri, Seçilme Usulleri Kanunla Belirlenen Adaylar Arasından Rektörlük ve Öğretim Üyeliğinde Başarılı Hizmet Yapmış Öncelik Vermek Sureti ile Atanan Üyeler ve Cumhurbaşkanıca Doğrudan Doğruya Seçilen Üyelerden Kurulur.”</i> kalıbında boşluk doldurma şeklinde bir soru gelebilir.
3. Yükseköğretim kurumlarından özel hükümlere tabi olanlar Madde 132 - Türk Silahlı Kuvvetleri ve emniyet teşkilatına bağlı yükseköğretim kurumları ÖZEL KANUNLARININ HÜKÜMLERİNE tabidir.	“1982 Anayasasına göre; yükseköğretim hükümleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur/yanlıştır?” kalıbında bir soruda sık olarak gelebilir.

**YÜKSEKÖĞRETİMDE GÖREVDE YÜKSELME SINAVI DERS NOTLARI VE
MUHTEMEL SORU ANALİZİ**
(Anayasanın Yükseköğretime İlişkin Maddeleri)